

Tvorba dekorativních hliněných štuků na břidlicové destičky

Aktivita z dílny STAVÍME S PŘÍRODOU

Žáci se během první části dílny seznámí s celým životním cyklem domu a dopady využívání různých stavebních materiálů. Prohlédnou si lokálně dostupné přírodní stavební materiály a formulují jejich výhody i nevýhody.

Pomůcky:

Pracovní oděv, břidlicové destičky, špachtle, železný kartáč, zednické náčiní (lžíce, hladítka, kbelíky), přesátá jílovitá hlína, přesátý písek, voda, pigmenty pro barvení hliněných omítek.

Postup:

Příprava destiček

Špachtlí je zbavíme případných odlupujících se šupin a jejich povrch zdrsíme železným kartáčem, aby se omítka po zaschnutí neodlupovala.

Příprava štuku

Protože by samotná hlína po zaschnutí popraskala, je třeba ji nejprve smíchat s jemným přesátým pískem. Osvědčil se nám poměr jeden díl jílovité hlíny na dva díly písku, ale před první prací s novým materiálem je dobré různé poměry nejprve vyzkoušet. Pokud přidáme moc písku, omítka je po zaschnutí hrubá, může se drolit a obtížněji se dekoruje. Směs hlíny a písku smícháme s vodou a pořádně promícháme. Štuk nesmí být moc mokrá, aby se s ním dalo dobře pracovat a stihnul během dílny vyschnout.

Nanášení štuku

Štuk nanášíme na destičku a vyhladíme zednickým hladítkem. Tato část je pro žáky obvykle nejnáročnější a je zapotřebí trocha trpělivosti, má-li být povrch úplně hladký. Nezapomeneme dotáhnout vrstvu až ke krajům a hrany můžeme zaoblit napnutým pevnějším igelitem. Tloušťka vrstvy by měla být 0,5–1 cm. Je-li příliš tlustá, při vysychání praská, tenčí vrstva je zase nevhodná pro otisky přírodnin. Před zdobením omítku necháme asi 15 minut vysušit na přímém slunci – je nutné, aby povrch byl dostatečně vlhký, aby tam zůstal např. otisk prstu.

Techniky zdobení štuku

Jak bude výsledná destička vypadat, už záleží hlavně na kreativitě zúčastněných. K barvení používáme přírodní práškové pigmenty či přirozeně barevnou hlínu. Tu rozdrtíme, smícháme s vodou a požíváme jako klasickou barvu – nanášíme štětcem, prstem, kouskem houbičky na nádobí. Sypkými pigmenty můžeme destičku posypat a posléze navlhčit, aby se pigment

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

rozpuštěl, nebo je namočit a opět s nimi pracovat jako s klasickou barvou. Otiskáváme např. nabarvené listy, které můžeme použít jako šablonu, pod níž destička nebude obarvena, zatímco okolí ano. Otisky nejsou jen barevné, můžeme přitlačit a tvořit reliéf, kromě žilnatiny listů vypadá zajímavě vzorek vzniklý poválením šišky. Suché odkvetlé trávy či slaměná řezanka mohou v omítce zaschnout a zůstat natrvalo stejně jako ornamenty z drobných kamínků. K tvorbě různých vzorů je možné používat i špachtle, dřívka, prsty... Žáci určitě přijdou na řadu způsobů, jak destičku vyzdobit.

1. Příprava štku: přesátí hlíny a písku

2. Příprava štku: smíchání jílovité hlíny a písku v poměru 1 : 2, doplněno vodou

3. nanášení štku zednickým hladítkem

4. zdobení štku

Výsledný výrobek

